

METODY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Laboratorium nr 7

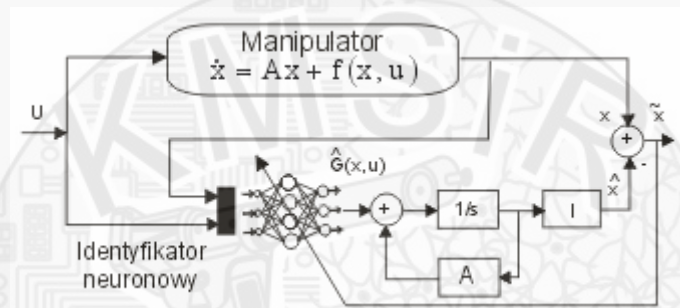
Temat: Symulacja szeregowego neuronowego emulatora stanu układu dynamicznego z zastosowaniem sieci neuronowych jednowarstwowych

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z metodami modelowania układów dynamicznych z zastosowaniem sztucznych sieci neuronowych (SN). Do aproksymacji funkcji nieliniowych modelowanego obiektu należy zastosować *funkcje sigmoidalne bipolarne*.

2. Modelowanie układów dynamicznych

Rozważać będziemy zadanie proste dynamiki układu dynamicznego opisanego równaniem różniczkowym drugiego rzędu, w strukturze szeregowego neuronowego emulatora, pokazanego na rys 1

Rys.1. Schemat układu identyfikacji w strukturze szeregowej

rozumianego jako układ identyfikacji z pełnym dostępem wektora stanu analizowanego obiektu opisanego w postaci

$$M(y)\ddot{y} + C(\dot{y}, y)\dot{y} + G(y) = u, \quad (1)$$

gdzie $M(\cdot)$, $C(\cdot)$ oraz $G(\cdot)$ to nieznanne macierze, u jest wektorem sterowań.

2.1. Synteza szeregowego neuronowego emulatora

Przyjmując zmienne fazowe, przedstawmy dynamiczne równanie ruchu (1) w przestrzeni stanu

$$\dot{x} = f(x, u), \quad x(0) = x_0, \quad (2)$$

gdzie x jest wektorem stanu a $f(\cdot)$ wektorem nieznannej funkcji, wynikających z przekształcenia równania (1) do postaci (2). Funkcje znajdujące się w wektorze $f(\cdot)$ będziemy aproksymować przy pomocy SN. Dodając i odejmując wektor Ax od (2) otrzymamy

$$\dot{x} = Ax + G(x, u), \quad (3)$$

gdzie $G(x, u) = f(x, u) - Ax$ i A jest macierzą Hurwitz'a.

Postępując według procedury podanej na wykładzie, zrealizować następujące zadania.

3. Zadania do wykonania

Wyznaczyć neuronowy emulator oraz przeprowadzić badania symulacyjne dla wymuszenia $u(t)=1(t)$. Zbudować model emulatora z zastosowaniem SN RVFL, dla obiektu dynamicznego opisanego równaniem:

a) $b_2\ddot{y} + b_0\cos y = u$,

b) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y} + b_0\cos y = u$,

c) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y}^2 = u$,

d) $b_2\ddot{y} + b_0\sin y = u$,

e) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y} + b_0\cos y = u$,

f) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y}^2 + b_0\dot{y} = u$,

g) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y}^2 + \sin(b_0\dot{y}) = u$,

h) $b_2\ddot{y} + b_1\dot{y}^2 + b_0\cos y = u$,

dla b_2, b_1, b_0 to współczynniki, których wartości podano w tab. 1. Przykład opisu obiektu dynamicznego należy dobrać zgodnie z nr zespołu.

Tab. 1. Współczynniki b_2, b_1, b_0 układu dynamicznego dla poszczególnych zespołów

nr zespołu	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
b_2	2	1	1	3	2	1	2.5	2
b_1	0	2	3	0	4	3	3.5	4
b_0	1	3	0	2	1	2	5	1

Parametry SN dla poszczególnych zespołów przedstawiono w tab. 2.

Tab. 2. Parametry SN dla poszczególnych zespołów

nr zespołu	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
$m=l_{neur}$	6	7	5	8	9	10	12	6

Należy przeprowadzić badania symulacyjne dla neuronowego emulatora zbudowanego z zastosowaniem SN z sigmoidalnymi bipolarnymi funkcjami aktywacji, dla danych podanych w tab. 1 i 2 (pozostałe parametry przyjąć jak w przykładzie 1). Wprowadzić zakłócenie parametryczne w obiekcie dynamicznym. Wszystkie symulacje ocenić stosując kryterium w postaci pierwiastka z błędu średniokwadratowego.

Sprawozdanie powinno zawierać:

1. Wstęp teoretyczny

- podstawowe wiadomości na temat zastosowanego neuronowego emulatora w strukturze szeregowej,
- podstawowe wiadomości na temat zastosowanych SN.

2. Przebieg ćwiczenia

- listing kodu Matlab-a służący do wygenerowania niezbędnych danych dla SN z sigmoidalnymi bipolarnymi funkcjami aktywacji neuronów oraz parametrami niezbędnymi do uruchomienia modelu Simulink'a,
- obrazy modelu Simulink'a neuronowego emulatora.

3. Wyniki symulacji (analogicznie jak w przykładzie 1)

4. Wnioski

Uwaga. Każdy realizowany podpunkt sprawozdania powinien być odpowiednio skomentowany.